

„Stajerc“ izhaja vsaki petek datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 3 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo imoženstvo se računam naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali tokopise se ne vrača. Uredniški zadatek je vsak tork zvečer.

Za oznamila uredništvo ni odgovorno. Cena oznamil obsevanje je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznamilu se cena primerno zniža.

Štev. 46.

V Ptuju v nedeljo dne 14. novembra 1909.

X. letnik.

Pribijemo! . . .

Zamanj bi iskali po širnem svetu tako žalostnih razmer, kakor jih imamo pri nas v slovenskih pokrajinah. Nikjer, prav nikjer ništa padli politika in žurnalistika na tako nizko stopinjo kakor tukaj. Časopisi imajo v drugih krajih namen, vzgojevati, izobraževati ljudstvo. — pri nas pa se ziblje prvaško časopisje edino po eni klavni melodiji: lagati, obrekovati, osebno čast krasti, vsako resnico čitatelju zatajiti. Gotovo, tudi mi pri „Stajercu“ nismo navajeni, da bi govorili nežno kakor frajlice in sramežljivo kakor novo pečeni črnoholci. Ujjudnosti in prijaznosti se tudi v borbi za ljudski blagor ne potrebuje. Ali pri vsej svoji robotosti in brezozirnosti smo mi napredojaki ostali — resnični. In zato smo vedno odgovorni za vsako črko, ki stoji v našem listu, zato se nikdar ne skrivamo, nikdar ne zbežimo, vedno pa stopamo tudi odločno pred sodnijo, ako je treba svoje trditve dokazati. Prvaški listi te žurnalistične poštenosti ne poznajo. Njih uredniki se skrivajo, zbežijo v kloštre, prosjajo za odpusčenje, octavljajo liste, plačujejo kazni, — a pečat laži in obrekovanja jim ostane zato tudi na čelu!

Pribijemo, da se prvaki nikdar ne upajo pred publicano sodnijo svojih lažnivih trditve dokazati, pribijemo pa tudi, da svojih grehov nikdar ne priznajo, da nimajo nobene doslednosti, da svoje čitatele naravnost farbojo in sleparijo. V takih razmerah pač nimamo druge poti, nego da svoje resne obtožbe vedno ponavljamo in zopet ponavljamo.

Pribijemo na steno, da so prvaki molčali ali ednostavno zanikali ali zavijali, ko smo njih voditeljem najhujša očitanja v obraz vrh. Le par slučajev naj danes zopet enkrat zberemo in ponavljamo; morda se nam enkrat poljubi, da izdamo celo knjižico o teh stvareh.

Pribili smo, da Ciril Metodova družba ni niti vinarja za po toči oškodovane slovenske kmete darovala, čeprav ima mnogo dohodkov od teh kmetov.

Pribili smo, da je med prvaki voditelji mnogo takih, ki so se v mladosti za „Nemce“ delali, ki so kot „nemški“ študenti nemške podpore dobivali (Ploj), ki so še danes kot „nemški turnerji“ z nemškim trakom fotografirani (Senčar) itd. itd.

Pribili smo, da so slovenski trgovci svoje blago slovenskim kupcem dražje prodajali, nego nemškim (Majdič), — da so slovenski advokati slovenskim kmetom veliko več računali, nego je to predpisano (dr. Brejc, dr. Brumen, dr. Benkovič), da so blagajniki slovenskih posojilnic brez odbora za-se iz blagajen denar jemali in to do 100 tisoč kron (Vošnjak), — itd. itd.

Pribili smo, da se nahajajo med slovenskimi poslanci možje, ki so svojo gospodinjjo ustrelili (Roškar), ki so se umazali z žindro (dr. Susteršič), ki so grešili v brinjevem grmovju (Ploj) itd. itd.

Pribili smo, da se nahajajo med slovenskimi prvaki možje, katerim smo očitali, da so na nepošteni način ravnali pri financni in železnici (Roš), nadalje ki so kot duhovniki najslabši iz-

gled dajali (Svaton, Serajnik na Koroškem, Ogrizek, Vogrin, Rabuza, Sušnik, Vurkele na Stajerskem); ja ki so deloma celo streljali, se s fanti pretepalivali, kmete klofotali, čez potoke za dekletami skakali, 25 steklenic pive na enem sedežu spili, kmetom s poljanjem grozili, križe iz groba trgali, raz priznice lagali in cesarja žalili.

— Pribili smo vse to in sto drugih slučajev? Ali dobili nismo nobenega odgovora? Pribili smo, da pošiljajo največji hujskači proti nemški šoli svojo deco ravno v nemško šolo! A odgovora nismo dobili.

Pribijemo vse to še enkrat! In sramota, večna sramota čez tiste, ki si ne upajo svojo čast oprati, ki vstaknejo ta očitanja v žep, ki s tem priznajo, da je vse res, ka: pisemo.

Politični pregled.

Politični položaj je še vedno ednako nejasen. Vlada poskuša na podlagi posvetovanj ozogotiti delavnost državne zbornice. Ali doslej se ji to ni posrečilo. Naoprotno, Cehi so še vedno na stalnišču, da nočejo delati. Valed tega se še prav resno s tem računa, da boče vlada nekaj časa s § 14, to je brez državnega zbora, vladala. Tako se igra na Avstrijskem valed češke gonje z državljanškimi pravicami, ki so jih naši očetje s svojo krvo ljudstvu pridobili.

Deželnozbornska volitev. 10. t. m. vršila se je za volilni ckray mest in trgov Celje volitev. Na mestu odstopivšega g. Hans Woschnagga so kandidirali napredojaki zdravnika g. dr. Negri. Ta je bil tudi ednoglasno izvoljen in sicer s 497 glasovi. Dobil je: v Celju 388, v Laškem trgu 33, v Sevnici 13, v Brežicah 63, v Vojniku 27, v Vitanju 13 glasov. Čestitamo volilem za tega poslanca!

Srečna Avstrija! V Avstriji imamo zdaj 30 ministrov v penziji. Ti možakarji, od katerih so služili nekateri le par tednov ali mesecev, dobili so od leta 1892 penzije za skupno 1 milijon in 200 tisoč kron. Poleg tega so pa nekateri ministri še posebne „milostne“ penzije dobivali. Pri takemu gospodarjenju pač ni čudno, da imamo pri nas čez 42 milijonev kron primanjkljaja!

Velikanska tatvina v Trientu, katero so povzročili iredentovski zločinci v politične namene, še vedno ni pojasnena. Italijanski duhovniki so zdaj večji del ukradene svote oblasti poslali, češ da se jim je izročila pri spovedi. Vendar pa manjka še vedno kakšnih 15.000 K. Dokazano je, da se je tatvina iz političnih vzrokov izvršila. Z ukradenim denarjem so namreč tatovi protiavstrijsko politiko razširjevali.

Cesar rekel je ob slovesu od odstopivših čeških ministrov dr. Brafu in dr. Zazeka, da se mu ta odstop na noben način ne dopade. Ministra naj bi bila raje v vladi ostala. Cesar je dejal, da ne prizna potrebe tega odstopa. Mišimo, da češki ministri vedno zagriženi Cehi ostajajo. In zato jim ni nikdar za skupne interese države, marveč vedno le za dobičke svojih lastnih strank. Taki so bili češki ministri in taki bodoče tudi v bodoče ostali.

Ruski vohuni. Policija v Krakovi je zaptla nekega inženerja, nadalje nekega časnika in tega ljubico. Zaprte osebe so na sumu, da so v prid Rusiji šponirale.

Kmetički nemiri. Na posestvih grofa Ledovski v Galiciji so se pojavili upori in nemiri izkoriščanih kmetov. Obupani kmetje so napadli graščino in ubili nekega uradnika. Prišli so orožniki in ustrelili v boju 9 kmetov. Ali potem so kmetje orožnike v beg spravili.

Cestni boji so se izvršili zopet enkrat v Kalabriji (Italijansko) in sicer v občini Plataci. Zaradi političnih vprašanj prišlo je do nemirov, pri katerih so vojaki streljali. Troje žensk ( ) je bilo ubitih in več oseb ter vojakov ranjenih.

Velikanski štrajh izvojujete delavci v Avstraliji. Najpreve so stopili rudarji sedmih rudnikov v stavko. Valed tega pa morajo tudi tisočeri delavci drugih fabrik praznovati. Red in mir se doslej ni kalil.

Dopisi.

Razvanje. Nasilstvo g. kaplana Krajncu iz Hoč je nam in vsem drugim fararom naravnost že zoperno do — no, do —. Pred par mesecih šele je privdral, pa razprtij je toliko že učinil, da to vidi slehern človek, in to tudi mora. Nekekrat smo ga že obrili, pa gospodek se za kaj takega malo zmeni, ima debele kožo in čvrste kosti in lej ga, on nasiljuje naprej. Pa gospodek ni tako napačen v svojem prsujoju. To je kmalo iztuhtal, da so Razvančani malo prešarf in šneidig, zaradi tega si je izmislil novo metodo nekake reformacije. Aha, če jih sam Hencelj ne premore, „Slovenski gospodar“ pa jih bo, čisto gotovo da jih bo. To si je gospodek mislil in je šel v Maribor in naročil za Razvančanje par sto komadov presvetlega „Slov. gosp.“ Pismošoa kar vzdihuje pod tem težkin. Jrmim bremeom. Ljudje Razvanški so od začetka „Gospodarjeve“ liste prav dobro in pravilno porabljali, pa njegova svetost jih drugače vendar ni zamogla prepričati in presvetiti in ker imajo do svojega starega pismošoa več naklonjenosti, kakor do kaplana ali „Slov. Gosp.“ so zadnega odpovedali. Pa „Gospodar“ je itak tak debelokožec, kakor njegov stričnik Krajnc, on se je prehudo navadil pota v Razvanje ter še dandanes potuje po Razvanški občini v velikih množicah. Ostudno nasilstvo. Pa neki praktikus je pogruntal, da naj prihaja, plačan je od g. Krajncu bržčas in — na smetišči vendar nobenega cvelil in žulil ne bo. Torej s tem listekom bise bili do tega zgijhali. A Krajnc se valjuje še globokeje. Obče priljubljenega kateheta našega gospoda A. Leben-a je izbacnil iz naše šole, ter samega sebe kot Razvanjškega kateheta instaliral. Najlepše, oho, najrše pri vsej tej komediji pa je to, da Krajnc v „Gospodarju“ laže, da je g. Leben iz lastnega nagiba zaradi „neznosnih šolskih razmer“ to katehezo odpahnil. Laž grda laž, le da bi svojega sokaplana očrnil, sebe pa pofarbal. Fej, taka politika! A g. kaplan Leben, o n je duhovnik, njega ljubimo in častimo vsi, čemu pa g. Krajnc nima niti enega človeka, ki bi ga vsaj nekaj spoštoval? Gospod kaplan Krajnc, pa dolgo se ne bomo objemali, boma

Naš koledar je izšel! Košta s pošto 70 vin. Kupujte ga!